

Snorkelrisico's

Succesvol gevaccineerd tegen de Ziekte van Weil

De rat maakt een comeback en daarmee ook de watergedragen 'Ziekte van Weil'; kijk maar naar de rattenscènes in de natuurfilm 'De Wilde Stad'. Ik zocht de afgelopen jaren naar preventieve werkwijzen om zo veilig mogelijk tussen de fietsen en gele plomp de stadsvissen te monitoren. Zo leverde intensief speurwerk de vondst op van een humaan vaccin tegen Leptospirose (Ziekte van Weil), waardoor ik nu zelf voldoende antistoffen heb aangemaakt en me daardoor als een vis in het water voel.

Veiligheid voor alles

Aangezien ik mijn bijzondere werk in de grachten nog lang wil blijven uitvoeren, doe ik er alles aan om dit zo verantwoord mogelijk te doen. Zo ben ik gevaccineerd tegen tetanus, heb ik speciale toestemming om snorkelend te monitoren, draag ik een duikboei en hangen er bordjes aan de bruggen met de tekst: 'Let op! Snorkelaars!'. Toch kan ik me niet wapenen tegen alle aquatische gevaren. Het RIVM meldt: *"Leptospiren treden actief het lichaam binnen via wondjes of slijmvliezen van mond, neus of ogen en mogelijk ook door water verveekte huid."* En dat zijn nu nét de plekken waar ik contact maak met het water! Ik stelde mezelf in 2015 dan ook de vraag: *"Hoe kan ik me als onderzoeker - die niet van dry-suits houdt - toch 'waterproof' wapenen tegen Weil?"*

Foto: Maryse Loranger

Wat is Leptospirose?

Veel ratten en muizen dragen een bacteriële spirocheet uit de familie *Leptospira* bij zich. De ziekte van Weil is een ernstige vorm van Leptospirose, die veroorzaakt wordt door de nauw aan elkaar verwante serovars (typen) *Icterohaemorrhagiae* en *Copenhageni*. Deze zoönose wordt overgedragen van dier op mens via urine, die zowel op het land als in het water besmettingen kan veroorzaken. De rat is het mondiaal meest

succesvolle zoogdier en verspreidt zich in steeds meer steden als een olievlek, vanwege het grote voedselaanbod, veilige nestelmogelijkheden (bijvoorbeeld in oude grachtenpanden) en het verbod op rattengif. Meer ratten betekent meer uitwerpselen en dat veroorzaakt vanzelfsprekend een grotere kans op besmetting voor eenieder die (zonder de juiste bescherming) veel in of rond het water werkt. Het is dus bijna wachten op mijn eerste close encounter met een levende rat.

"Vroeger heerste de Ziekte van Weil alom", vertellen oudere Leidenaars me. De wateren zijn nu echter zóveel schoner en helderder, waarom kan Weil dan toch weer een risicofactor zijn?

Niet slikken maar prikken

Antibioticagebruik ná het oplopen van deze ziekte is te vermijden, heb ik inmiddels ontdekt: *"Honden worden toch ook jaarlijks ingeënt tegen deze ziekte?"*, vroeg ik mijn dierenarts. Navraag bij de lokale GGD en het LUMC leerde me dat er al jarenlang een succesvol humaan vaccin op de markt is, maar nog niet officieel in Nederland. Ik ben geen voorstander van onnodige antibiotica, dus ik liet me daarom in goed overleg met de artsen graag als proefpersoon vaccineren. Sinds augustus 2017 kreeg ik het Franse vaccin drie keer toegediend en intussen heb ik voldoende antistoffen aangemaakt tegen Leptospirose *Icterohaemorrhagiae* en *Copenhageni*. Daarom ga ik vanaf april nóg relaxter op zoek naar alweer de 24^e vissoort in de Leidse grachten!

Als jij ook in een ratrijke omgeving snorkelt, regelmatig wondjes hebt of af en toe een slok water neemt die besmet kan zijn, is deze meervoudige inenting een uitkomst. Zeker wanneer je tegenstander bent van onnodige antibiotica en toch met een gerust hart je onderzoek of hobby uit wil voeren. Deze vaccinatie kun je aanvragen via je huisarts en polikliniek infectieziekten in het ziekenhuis. Als je boft, krijg je zelfs een gedeelte van deze preventieve behandeling vergoed door je verzekering. Een echte diepte-investering!

Meer lezen

Op de pagina www.stadsgrachten.nl/weilvaccin vindt je meer informatie en tips.

Aaf Verkade

Adviseur Stadsgrachten